

Duiding

Arbeidsmarktontwikkelingen

mei 2015

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Ontwikkelingen 1e kwartaal 2015	3
1.1. Economie groeit voor het vierde kwartaal op rij	3
1.2. Export groeit minder hard	4
1.3. Aantal uitzenduren groeit stevig door	5
1.4. Aantal vacatures blijft stijgen	5
1.5. Minder verleende ontslagvergunningen	6
1.6. Laagste aantal faillissementen in vier jaar tijd	7
1.7. Aantal banen van werknemers licht toegenomen	8
1.8. Aantal werknemersbanen 270 duizend minder dan aan het begin van de crisis	9
1.9. Lichte toename beroepsbevolking	10
1.10. Aantal WW-uitkeringen iets lager dan vorig jaar	11
1.11. Werkloosheid iets omlaag	12
2. Verwachtingen 2015	14
2.1. Vertrouwen producenten aanzienlijk toegenomen	14
2.2. Groei economie en daling WW-uitkeringen in 2015	15
Colofon	17
Lijst van Boxen	
1.1 Drie soorten cijfers duiden ontwikkelingen	
1.2 Ontslagregels wijzigen	
1.3 CBS gaat over op internationale definitie beroepsbevolking	
2.1 CBS-Vacature indicator wijst op verdere groei van het aantal vacatures	

Samenvatting

Economische groei

De omvang van de Nederlandse economie was in het eerste kwartaal 0,4% groter dan het voorgaande kwartaal. Vergeleken met het eerste kwartaal van 2014 groeide de economie zelfs met 2,4%. De groei wordt bovendien breed gedragen: zowel de consumptie van huishoudens als de investeringen en export dragen bij aan het herstel.

Vertrouwensindicatoren over de economie duiden eveneens op betere ontwikkelingen. Het consumentenvertrouwen neigt naar neutraal en dat is veel beter dan in voorgaande jaren. Bij producenten is het beeld nog gunstiger en zijn er begin dit jaar meer optimisten dan pessimisten.

Arbeidsmarktherstel in trager tempo

Op de arbeidsmarkt zijn er nog steeds verbeteringen te zien. Al eerder zagen we het aantal uitzenduren groeien en het aantal verleende ontslagvergunningen en faillissementen afnemen. Ook het aantal vacatures blijft groeien.

In april wijst de CBS vacature-indicator op een voortzetting van de groei van het aantal vacatures. Ook is er een bescheiden daling van de werkloosheid en het aantal WW-uitkeringen. Het aantal WW-uitkeringen is bij jongeren fors gedaald, maar ligt bij ouderen nog op een hoog niveau.

Het aantal banen voor werknemers is in het eerste kwartaal van 2015 gestegen ten opzichte van het hetzelfde kwartaal vorig jaar. Terwijl de werkgelegenheid toeneemt in zakelijke dienstverlening en handel, vervoer en horeca, daalt het aantal banen in de sector zorg en welzijn en in de bouwnijverheid. Ten opzichte van het vorige kwartaal is het aantal banen van werknemers gelijk gebleven.

Gunstige verwachtingen

De economische bureaus van de grote Nederlandse banken en De Nederlandsche Bank verwachten alle een hogere economische groei in 2015 dan in het jaar daarvoor. Ook voor de arbeidsmarkt zijn de verwachtingen gematigd positief. Voor de korte termijn verwachten bedrijven –volgens enquêtes– dat de werkgelegenheid verder toeneemt. De werkloosheid neemt af, maar blijft op een relatief hoog niveau.

Op 3 juni komt het UWV met een nieuwe arbeidsmarktprognose, waar een gedetailleerder beeld wordt geschetst van landelijke, regionale en sectorale ontwikkelingen in 2015 en 2016.

1. Ontwikkelingen 1e kwartaal 2015

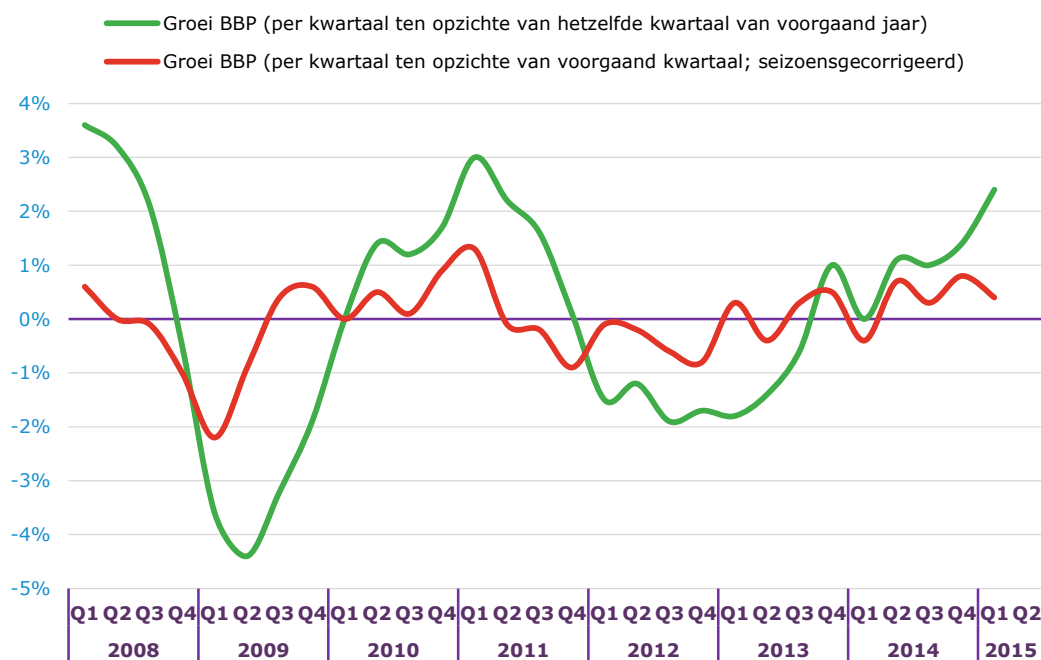
1.1. Economie groeit voor het vierde kwartaal op rij

De groei van de Nederlandse economie wordt gemeten aan de hand van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dit BBP bestaat uit vier onderdelen: de consumptie van de huishoudens en de overheid, de investeringen van bedrijven en de export (minus de import).

Figuur 1.1 laat de economische ontwikkeling zien. De economie groeit zowel ten opzichte van het voorgaande kwartaal (rode lijn) als ten opzichte van hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar (groene lijn).

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2015 voor de vierde keer achtereenvolgend gegroeid. Op basis van een eerste berekening met de gegevens die nu beschikbaar zijn, kwam de groei uit op 0,4 procent ten opzichte van een kwartaal eerder. De groei wordt steeds breder gedragen: investeringen, consumptie en het saldo van export en import leveren een positieve bijdrage. In vergelijking met het eerste kwartaal van 2014 is de omvang van de Nederlandse economie 2,4 procent groter.¹

Figuur 1.1 Nederlandse economische ontwikkeling per kwartaal, tot en met eerste kwartaal 2015 (CBS)

Het conjunctuurbeeld is volgens de Conjunctuurklok van het CBS in april 2015 iets beter dan in maart. Vanaf de zomer van 2013 tot het voorjaar van 2014 verbeterde de conjunctuur continu, sindsdien gaat de verbetering stapsgewijs. Het economisch herstel gaat traag, maar wel gestaag. Het zwaartepunt van de indicatoren in de Conjunctuurklok ligt diep in de fase van herstel.²

Op de financiële dienstverlening en de agrarische sector na produceerden alle bedrijfstakken in het eerste kwartaal van 2015 meer dan een jaar eerder. De delfstoffenwinning en de bouw realiseerden de grootste productiestijging. Wat betreft de delfstoffenwinning is dat vooral terug te voeren op het eerste kwartaal van 2014 met een zachte winter, waardoor export en binnenlands verbruik van aardgas relatief laag waren. In het eerste kwartaal van 2015 lagen de temperaturen echter weer lager. De bouwproductie groeide vooral door het aantrekken van de woningmarkt. Binnen de zakelijke dienstverlening doet met name de uitzendbranche het goed.

¹ CBS, 'CBS: Economie groeit voor het vierde kwartaal op rij', 13 mei 2015.

² CBS, 'Conjunctuurbeeld opnieuw iets beter', 30 april 2015.

Box 1.1 Drie soorten cijfers duiden ontwikkelingen

Ontwikkelingen in economie en banen worden door het Centraal Bureau voor de Statistiek op drie manieren weergegeven. Elk cijfer heeft zijn eigen kracht en de verschillende cijfers worden in de media door elkaar heen gebruikt:

- Kwartaal-op-kwartaal cijfer. Dit cijfer geeft – gecorrigeerd voor het seizoen – de ontwikkelingen weer ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Voordeel van het kwartaal-op-kwartaal cijfer is dat het snel de ontwikkelingen in beeld brengt. Nadeel is dat – voor de seizoenscorrectie – een model gebruikt wordt, dat altijd een benadering van de werkelijkheid is.
- Jaar-op-jaar cijfer. Het jaar-op-jaar cijfer geeft de ontwikkeling weer ten opzichte van hetzelfde kwartaal één jaar eerder. Voordeel hiervan is dat het de ontwikkeling in het afgelopen jaar samenvat zonder dat een modelmatige correctie voor het seizoenseffect gebruikt wordt. Nadeel is dat ontwikkelingen met vertraging zichtbaar worden.
- Gemiddeld jaarcijfer. Het voordeel is dat het cijfer de informatie over een geheel kalenderjaar samenvat.

Ter illustratie geven we hier de drie cijfers voor 2014-2015 van de economische groei:

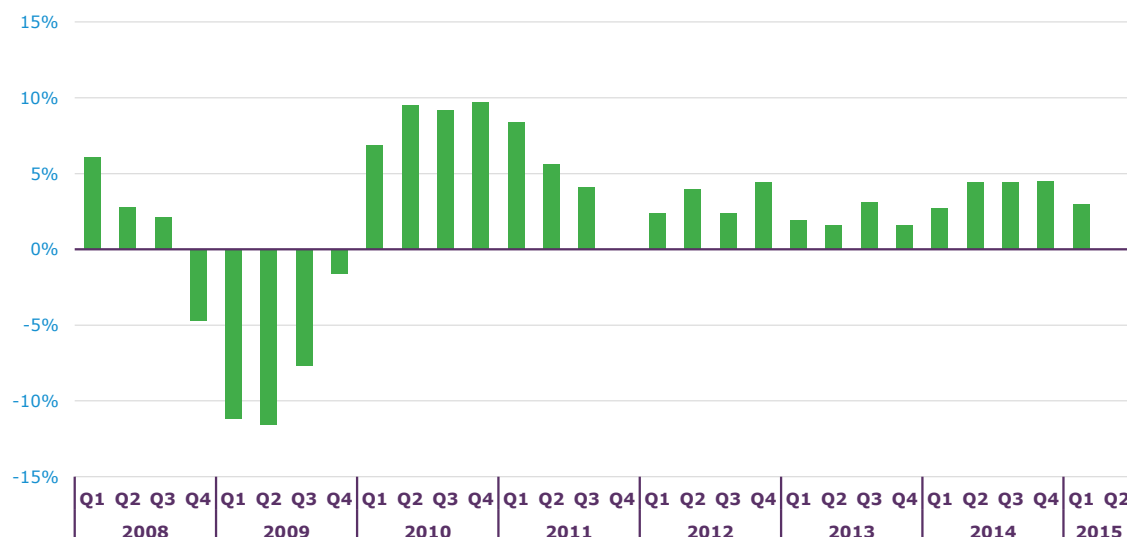
Groei			
	kwartaal-op-kwartaal	jaar-op-jaar	gemiddeld jaarcijfer
1e kwartaal 2014	-0,4%	0,0%	
2e kwartaal 2014	0,7%	1,1%	
3e kwartaal 2014	0,3%	1,0%	
4e kwartaal 2014	0,8%	1,4%	
Geheel 2014			0,9%
1e kwartaal 2015	0,4%	2,4%	

In deze notitie willen we vooral aansluiten bij de meest recente ontwikkelingen en bespreken we hier vooral het kwartaal-op-kwartaal cijfer en het jaar-op-jaar cijfer.

1.2. Export groeit minder hard

Een derde deel van het BBP in Nederland wordt in de export verdiend. Daarmee is de (open) Nederlandse economie sterk afhankelijk van de ontwikkelingen in de wereldeconomie. De exportgroei zet zich weliswaar voort in het eerste kwartaal van 2015, maar minder hard dan in het vorige kwartaal: de groei van de uitvoer in het eerste kwartaal kwam uit op ruim 3 procent³, in het vorige kwartaal was die groei nog 4½ procent.

Figuur 1.2 Ontwikkeling uitvoer goederen en diensten per kwartaal opzichte van een jaar geleden tot en met het eerste kwartaal 2015 (CBS)

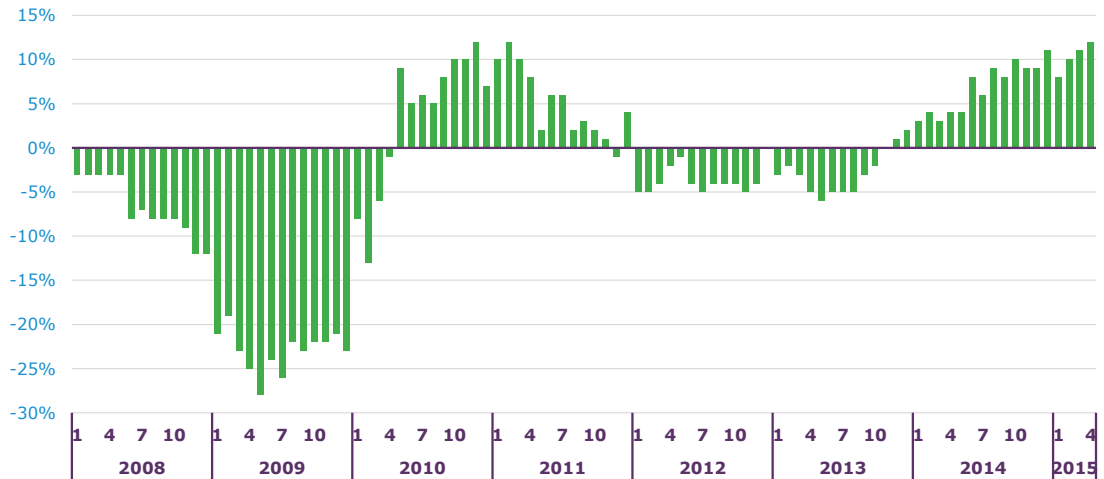

³ CBS, 'CBS: Export groeit, maar minder hard dan in voorgaande maanden', 13 mei 2015.

1.3. Aantal uitzenduren groeit stevig door

Een belangrijke arbeidsmarktindicator is het verloop van het aantal uitzenduren. Dit aantal groeit nu onafgebroken vanaf november 2013 (figuur 1.3). In 2015 zet de groei door: het aantal uitzenduren ligt in april 12% hoger dan vorig jaar. Dat blijkt uit de cijfers van de Algemene Bond van Uitzendondernemingen (ABU) – goed voor 60% van de uitzendmarkt.

Figuur 1.3 Ontwikkeling van het aantal uitzenduren volgens de ABU per verslagperiode tot en met april 2015 (ten opzichte van een geheel jaar eerder)

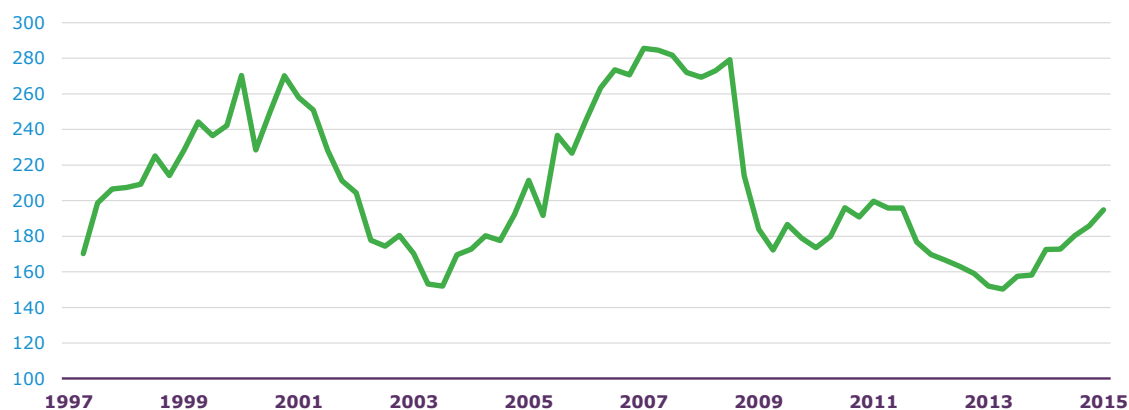
1.4. Aantal vacatures blijft stijgen

Het aantal vacatures is een belangrijke indicator voor de kansen van werkzoekenden. Het CBS meet de totale vacaturemarkt in Nederland en hanteert daarbij grofweg twee meetpunten:

- Het aantal openstaande vacatures:
  - Aan het eind van het eerste kwartaal 2015 zijn er 125 duizend openstaande vacatures. Dit zijn ruim 20 duizend meer dan een jaar geleden (+19%).
  - Van kwartaal op kwartaal (na correctie voor seizoenseffecten) zijn er in het eerste kwartaal van 2015 ruim 6 duizend meer openstaande vacatures (+4%).
- Het aantal vacatures dat in een kwartaal ontstaat (figuur 1.4):
  - In het eerste kwartaal van 2015 zijn er 198 duizend vacatures ontstaan. In vergelijking tot hetzelfde kwartaal van een jaar geleden zien we een toename van 24 duizend vacatures (+12%).
  - Na correctie voor seizoenseffecten is het aantal ontstane vacatures 195 duizend: een groei ten opzichte van het voorgaande kwartaal met 5%.
  - Er is al zeven kwartalen op rij een ononderbroken groei van het aantal ontstane vacatures (na correctie voor seizoenseffecten).

Figuur 1.4 Aantal ontstane vacatures (na correctie voor seizoenseffecten) per kwartaal, eerste kwartaal 1997 – eerste kwartaal 2015 (CBS)

X.1000

Meer vacatures duidt op meer dynamiek op de arbeidsmarkt en betekent meer kansen voor werkzoekenden.

Ook andere bronnen duiden op gunstige ontwikkelingen op de vacaturemarkt. Jobfeed publiceerde halverwege april een overzicht van gepubliceerde online-vacatures in het eerste kwartaal van 2015. Het aantal vacatures in het eerste kwartaal van 2015 is met 19% gestegen.⁴

Ondanks deze gunstige cijfers, is het aantal vacatures nog steeds aanzienlijk lager dan in 2007-2009 en 1998-2002.

1.5. Minder verleende ontslagvergunningen

Bij minder afzet van een bedrijf is er ook minder behoefte aan personeel. Een inkrimping van het personeelsbestand gaat gewoonlijk eerst via afbouw van tijdelijke contracten en door vrijwillig vertrek. Neemt de afzet bij een bedrijf echter scherp af en wordt er niet snel een verbetering van de marktomstandigheden verwacht, dan moet een werkgever soms overgaan tot gedwongen ontslag. Zelfstandigen die moeten stoppen of tijdelijke contracten die niet worden verlengd, komen niet tot uiting in ontslagcijfers.

De dalende trend vanaf 2013 in het aantal door UWV verleende ontslagvergunningen zet zich door in 2015 (figuur 1.5). In 2014 werd een derde minder ontslagvergunningen verleend door UWV dan het jaar daarvoor.

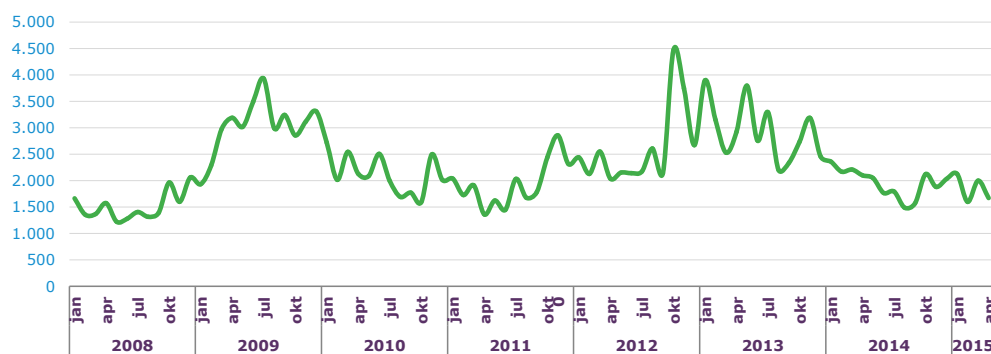
Box 1.2 Ontslagregels wijzigen

Op dit moment is er keuzevrijheid om het ontslag van een werknemer aan te vragen. Dit kan kosteloos voor de werkgever via UWV of via de kantonrechter (veelal met een ontslagvergoeding). Per 1 juli 2015 wijzigen de ontslagregels. De huidige keuzevrijheid om het ontslag te regelen verdwijnt. Het bedrijfseconomisch ontslag verloopt via UWV. Overige redenen van ontslag gaan via de kantonrechter. Bovendien krijgen alle werknemers dan recht op een transitievergoeding. De transitievergoeding kan bijvoorbeeld gebruikt worden voor scholing om over te stappen naar een andere baan.

Of het aantal ontslagaanvragen via UWV in 2015 toeneemt door de wetwijziging, is niet op voorhand te zeggen. Enerzijds is de transitievergoeding lager dan de kantonrechterformule en dit maakt ontslag 'goedkoper' voor de werkgever. Anderzijds zullen werkgevers die voorheen kozen voor de UWV-route (veelal werkgevers met minder werknemers) nu met de extra kosten te maken krijgen van de transitievergoeding en dit kan het aantal ontslagzaken remmen.

⁴ <http://www.jobfeed.nl/news.php> Jobfeed is een Big Data tool voor vacatures van Textkernel, die alle online vacatures geplaatst in Q1 2015 heeft verzameld, ontdebeld en gecategoriseerd.

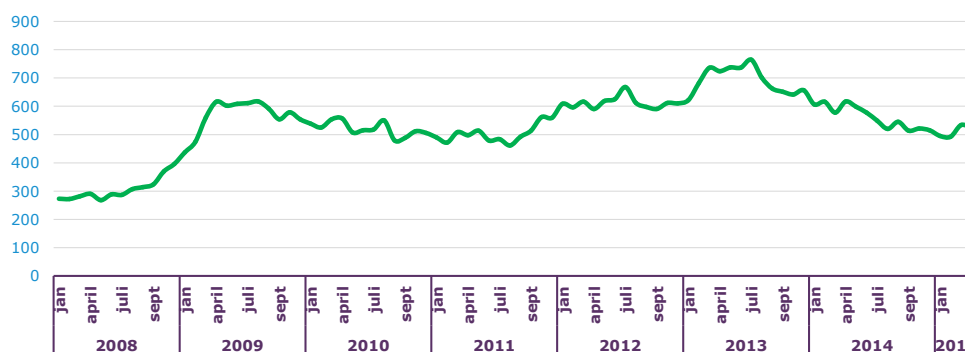
Figuur 1.5 Aantal verleende ontslagvergunningen per maand door UWV, januari 2008 - april 2015 (UWV)

1.6. Laagste aantal faillissementen in vier jaar tijd

Sinds medio 2013 zien we een duidelijk neerwaartse trend bij het aantal faillissementen (figuur 1.6). In april kwam het aantal uit 446 faillissementen en is daarmee het laagste maandgetal in vier jaar tijd. Echter dit cijfer is vertekend door het verschil in zittingsdagen van de rechtbank. Daarom is het beter uit te gaan van een driemaandsgemiddelde. Dat kwam in april van dit jaar uit op 523: 15% lager dan een jaar eerder. Ondanks deze gunstige trend, is het aantal duidelijk hoger dan voor de crisis.

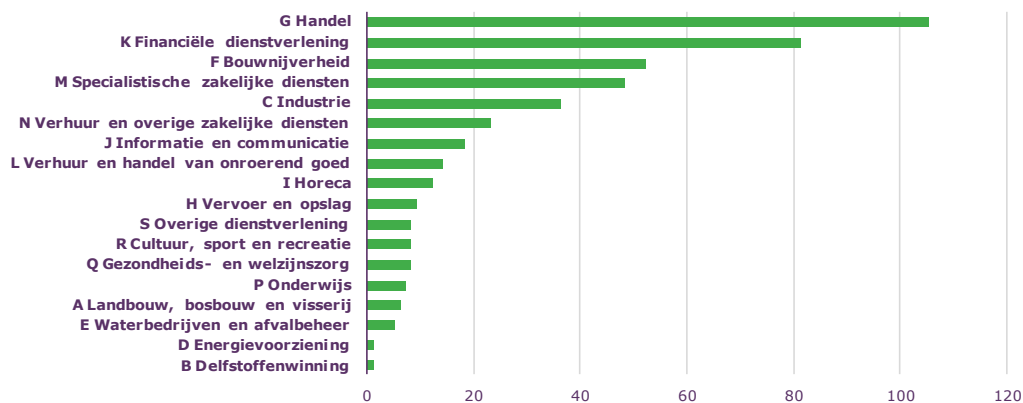
Figuur 1.6 Aantal faillissementen bij bedrijven en instellingen per maand, 3 maanden voortschrijdend gemiddelde, januari 2008 – april 2015 (CBS)

De meeste faillissementen zijn uitgesproken in de handel en in de financiële dienstverlening (figuur 1.7). De handel en de financiële dienstverlening tellen overigens ook de meeste bedrijven. Relatief gezien behoort de bouw tot de bedrijfstakken waarin de meeste bedrijven failliet gaan.

Figuur 1.7 Aantal faillissementen van bedrijven en instellingen naar sector, april 2015

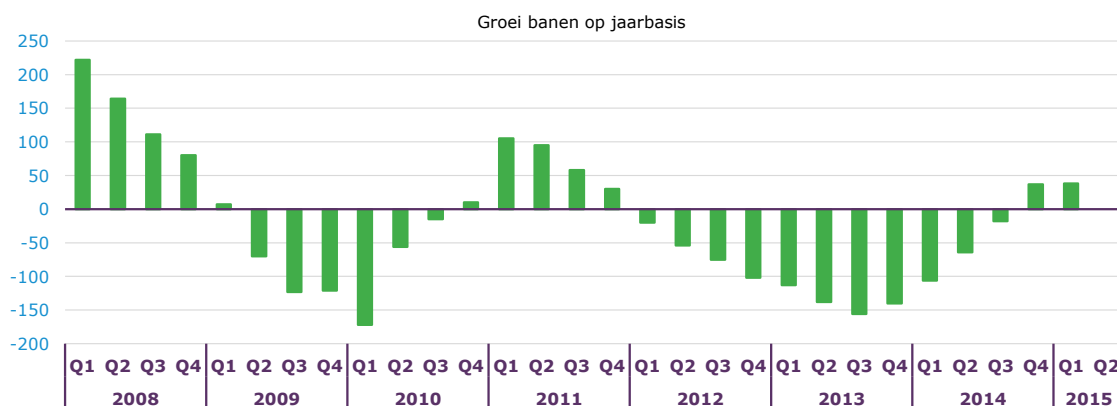

1.7. Aantal banen van werknemers licht toegenomen

Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2014 is het aantal banen van werknemers met 38 duizend toegenomen. Vergeleken met het laatste kwartaal van 2014 bleef het aantal banen van werknemers in het eerste kwartaal van 2015 stabiel op 7,8 miljoen. In het laatste kwartaal 2014 kwamen er nog ruim 30 duizend werknemersbanen bij.⁵

Figuur 1.8 Ontwikkeling van het aantal banen per kwartaal, tot en met het eerste kwartaal 2015 (ten opzichte van hetzelfde kwartaal voorgaand jaar) (CBS)

X 1.000

Het beeld per sector wisselt (tabel 1.1):

- Er is banenkrimp op jaarbasis bij vooral zorg en welzijn (-35 duizend) en bouwnijverheid (-8 duizend).
- In het eerste kwartaal groeit de werkgelegenheid op jaarbasis vooral in zakelijke dienstverlening en handel, vervoer en horeca.

Sinds de economische crisis in 2008 neemt het aantal werknemers met een vast dienstverband af. Het aantal werknemers met een flexibel contract en het aantal zelfstandigen zonder personeel neemt al jaren toe.

⁵ CBS, 'CBS: Herstel arbeidsmarkt zet door in lager tempo', 13 mei 2015.

Tabel 1.1 Ontwikkeling van het aantal banen van werknemers, per sector, eerste kwartaal van 2015 (CBS)

	Banen werknemers 2014 1e kwartaal x 1000	Banen werknemers 2015 1e kwartaal x 1000	2015 1e kwartaal tov 2014 1e kwartaal x 1000
Alle economische activiteiten	7.638	7.676	38
Gezondheids- en welzijnszorg	1.289	1.254	-35
Bouwnijverheid	305	297	-8
Financiële dienstverlening	241	236	-5
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	509	504	-5
Cultuur, recreatie, overige diensten	294	290	-4
Landbouw, bosbouw en visserij	95	93	-2
Verhuur en handel van onroerend goed	66	64	-2
Onderwijs	515	516	1
Nijverheid (geen bouw) en energie	808	810	2
Informatie en communicatie	228	231	3
Handel, vervoer en horeca	1.988	2.018	30
Zakelijke dienstverlening	1.298	1.361	63

Werkgelegenheidsverwachtingen door werkgevers

Werkgevers worden door verschillende onderzoeksbureaus gevraagd naar hun werkgelegenheidsverwachtingen. Het betreft dan geen modelmatige prognose zoals bij de UWV Arbeidsmarktprognose of de economische verwachtingen van het CPB, maar er wordt bij de respondent om een indruk gevraagd.

Volgens de cijfers van het Manpower Employment Outlook Survey (MEOS) zijn de aannameplannen van Nederlandse werkgevers voor het komende kwartaal de meest optimistische sinds 2009. Ongeveer 6% van de werkgevers verwachten meer mensen nodig te hebben. Daar staat tegenover dat 2% van de werkgevers personeel ziet afvloeien. Manpower noemt het verschil 'Netto werkgelegenheidsverwachting' en die is daarmee +4%. Deze voorspelling van de werkgelegenheidsverwachting voor het tweede kwartaal is zes procentpunten hoger dan drie maanden geleden.⁶

Het CBS peilt ook het sentiment onder ondernemers en zij zijn overwegend positief over de omzet- en de investeringsverwachtingen voor 2015. Ook verwachten de meeste ondernemers dat de personeelssterkte de komende 3 maanden zal toenemen. Ondernemers zijn volgens deze enquête vaker bereid om mensen in dienst te nemen⁷.

1.8. Aantal werknemersbanen 270 duizend minder dan aan het begin van de crisis

In de voorgaande paragraaf zien we de ontwikkeling van het eerste kwartaal van dit jaar ten opzichte van het jaar daarvoor. In deze paragraaf kijken we naar een langere termijn. Tijdens de crisis zijn veel banen verloren gegaan (tabel 1.2):

- De Nederlandse economie als geheel heeft in het eerste kwartaal van 2015 ongeveer 3% minder banen van werknemers dan zes jaar terug. Dit komt overeen met verlies van 270 duizend banen voor werknemers.
- Alleen de sector zorg laat per saldo nog een groei van de werkgelegenheid zien. Maar ook daar is de ontwikkeling begin 2013 gekeerd en zien we sindsdien een forse banenkrimp.
- Veel werkgelegenheidsverlies in zes jaar zien we bij de bouw (-25%), verhuur en handel van onroerend goed (-18%) en de financiële dienstverlening (-16%). Het hoge werkgelegenheidsverlies in deze sectoren is logisch gezien de malaise in de bouw en de moeilijke huizenmarkt in de afgelopen jaren. Dat laatste zorgt ook voor minder financiële hypotheekdiensten. Maar recent duiden steeds meer berichten op betere tijden voor de huizenmarkt.

⁶ Manpower, 'Manpower Employment Outlook Survey Nederland Q2/2015', mei 2015. In dit onderzoek wordt wereldwijd aan werkgevers slechts één vraag gesteld: "Hoe denkt u dat de totale werkgelegenheid op uw locatie gedurende de drie maanden zal veranderen ten opzichte van dit kwartaal?" De verkregen resultaten worden uitgesplitst naar landen, sectoren en regio's en trekken wereldwijd de aandacht van economen, arbeidsmarktexperts en financiële analisten.

⁷ CBS Conjuncturenquête, april 2015.

Tabel 1.2 Ontwikkeling van het aantal banen van werknemers, per sector, eerste kwartaal 2009 en 2015 (CBS)

	Banen werknemers 2009 1e kwartaal x 1000	Banen werknemers 2015 1e kwartaal x 1000	2009-2015
Bouwnijverheid	398	297	-25%
Verhuur en handel van onroerend goed	78	64	-18%
Financiële dienstverlening	282	236	-16%
Nijverheid (geen bouw) en energie	877	810	-8%
Zakelijke dienstverlening	1.422	1.361	-4%
Informatie en communicatie	242	231	-5%
Landbouw, bosbouw en visserij	100	93	-7%
Alle economische activiteiten	7.944	7.676	-3%
Onderwijs	532	516	-3%
Cultuur, recreatie, overige diensten	299	290	-3%
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	531	504	-5%
Handel, vervoer en horeca	1.987	2.018	2%
Gezondheids- en welzijnszorg	1.195	1.254	5%

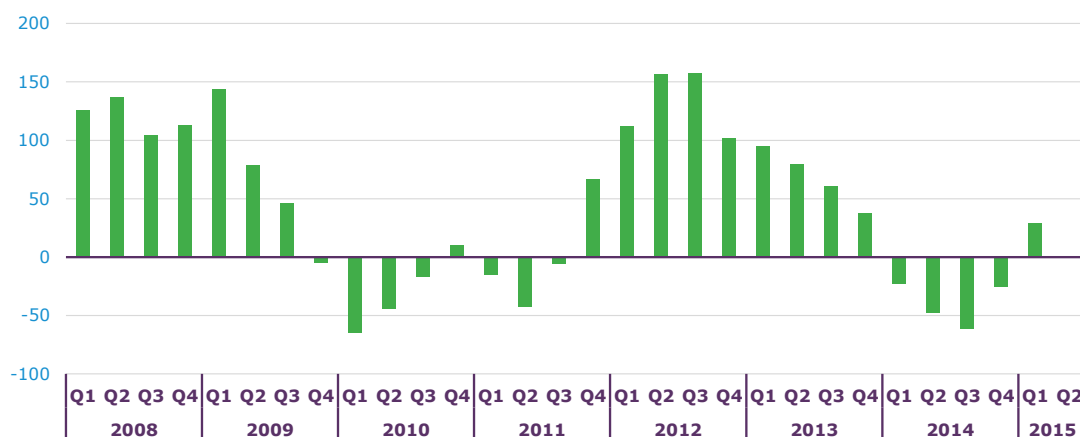
1.9. Lichte toename beroepsbevolking

In de voorgaande paragraaf hebben we de vraag naar arbeid door werkgevers bekeken. In deze paragraaf komt het aanbod van arbeid door werknemers aan bod: de beroepsbevolking. We bekijken hier, net als bij de vraag, primair naar jaar-op-jaar ontwikkelingen (figuur 1.9).

De totale beroepsbevolking (werkenden en werklozen) was in het eerste kwartaal van 2015 iets groter dan in eerste kwartaal van 2014. Dit hangt vooral samen met een toename van het aantal werkende jongeren. Voor het eerst sinds vijf kwartalen was het aantal mensen die niet kunnen of willen werken omdat ze een opleiding of studie volgen kleiner dan een jaar eerder.

Figuur 1.9 Ontwikkeling van de beroepsbevolking per kwartaal, tot en met eerste kwartaal 2015 (ten opzichte van hetzelfde kwartaal voorgaand jaar) (internationale definitie, CBS)

X 1.000

Box 1.3 CBS gaat over op internationale definitie beroepsbevolking

Per 1 januari 2015 is het CBS overgegaan op de nieuwe internationale definitie van beroepsbevolking. Deze definitie staat beschreven in richtlijnen van de ILO (International Labour Organization). Volgens de internationale definitie behoren tot de beroepsbevolking alle personen die ten minste 1 uur per week werken of binnen 2 weken beschikbaar zijn voor werk en zoekactiviteiten verrichten. Daarbij geldt een leeftijdsgrens van 15-74 jaar.

Nederland heeft zich aan de richtlijnen van de ILO gecommitteerd bij het samenstellen van vergelijkbare statistieken over de beroepsbevolking. Op basis van de internationale definitie kunnen tussen landen vergelijkingen worden gemaakt van het aantal werkzame en werkloze personen, en van het werkloosheidscijfer.

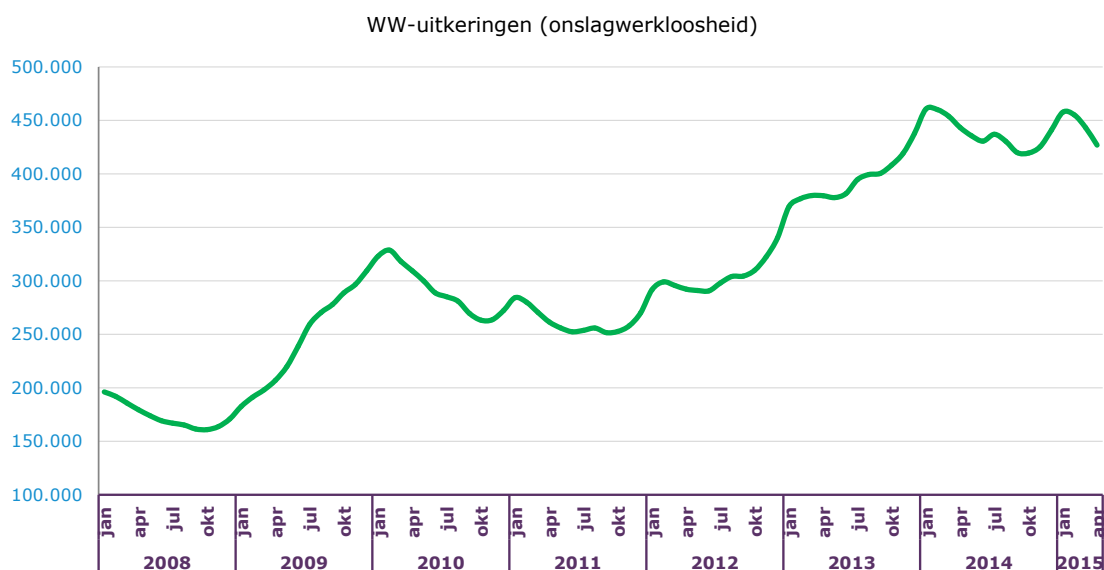
1.10. Aantal WW-uitkeringen iets lager dan vorig jaar

Arbeidsvraag (paragraaf 1.7) en het arbeidsaanbod (paragraaf 1.9) bepalen het aantal lopende WW-uitkeringen. Meer vraag naar arbeid betekent meer kansen op de arbeidsmarkt en daarmee wordt het aantal WW-uitkeringen gedrukt. Meer aanbod betekent dat er meer mensen in dezelfde vijver van banen vissen, waardoor het aantal WW-uitkeringen kan oplopen.

Het aantal *nieuwe* WW-uitkeringen is in de eerste vier maanden van 2015 uitgekomen op 214 duizend: ruim 1% minder dan in dezelfde periode van het voorgaande jaar. Het aantal *beëindigde* WW-uitkeringen is in de eerste vier maanden van 2015 uitgekomen op 228 duizend: ruim 8% meer dan in dezelfde periode van het voorgaande jaar. Het aantal beëindigde WW-uitkeringen wegens werkhervatting steeg in dezelfde periode met 12%.

Daarmee is de uitstroom in de WW in de eerste vier maanden hoger dan de uitstroom. Het gevolg is dat het aantal WW-uitkeringen daalt in deze periode.

Figuur 1.10 Aantal WW-rechten januari 2008 – april 2015 (UWV)

Eind april 2015 is het aantal (lopende) WW-uitkeringen bijna 4% lager dan een jaar geleden⁸. Enkele opmerkelijke ontwikkelingen uit de landelijke Nieuwsflits van april 2015 van UWV zijn:

⁸ UWV, 'Nieuwsflits april 2015', mei 2015.

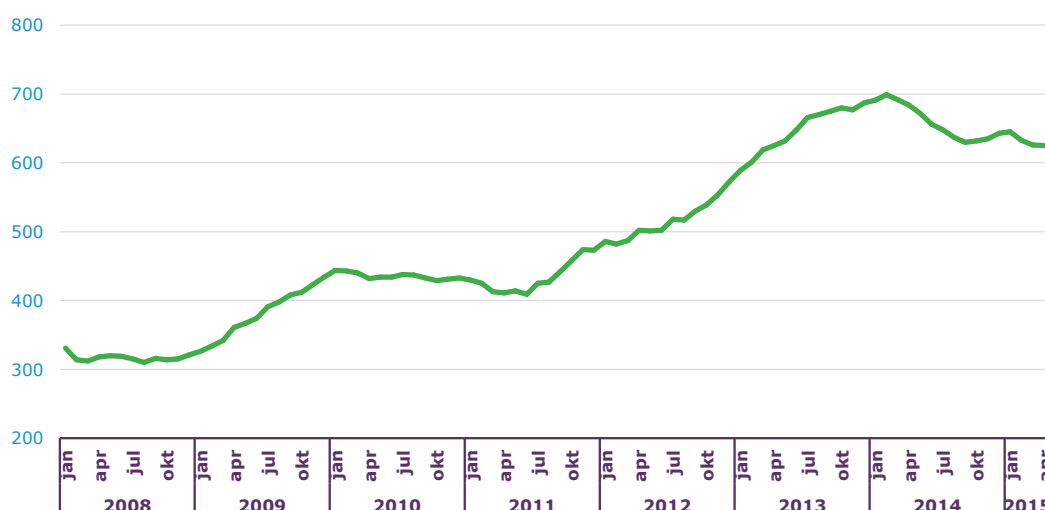
- Lichte toename (+1%) van het aantal WW-uitkeringen bij vrouwen en forse daling (-8%) bij mannen.
- Het aantal kortdurende WW-uitkeringen (tot 1 jaar) daalt fors.
- Het aantal WW-uitkeringen voor technische en industrieberoepen daalt in een jaar tijd met ruim 13%. Onder medische/paramedische en verzorgende/dienstverlenende beroepen zien we een stijging van het aantal WW-uitkeringen op jaarbasis met 2% respectievelijk 3%.
- Een duidelijk herstel in de bouwnijverheid en bij uitzendbedrijven: daar is het aantal WW-uitkeringen eind april 2015 op jaarbasis fors lager (-28% en -16%).
- Jongeren profiteren eerder van economisch herstel dan ouderen. Het aantal jongeren (25-minners) met een WW-uitkering daalt – ten opzichte van een jaar geleden – met 17%. Het aantal WW-uitkeringen van mensen met een leeftijd van 50-plussers groeit op jaarbasis met 6% en voor 55-plussers zelfs met 10%.

1.11. Werkloosheid iets omlaag

De werkloosheid is in de eerste vier maanden van 2015 iets lager dan in de voorafgaande maanden (figuur 1.11).

In het afgelopen kwartaal waren er 635 duizend mensen werkloos, 2 duizend minder dan in het laatste kwartaal van 2014. Ondanks dit kleine verschil zijn er wel veel mensen van wie de positie op de arbeidsmarkt is veranderd: 134 duizend werklozen vonden een baan en 107 duizend werkenden zijn werkloos geworden. Verder betraden meer mensen vooralsnog tevergeefs de arbeidsmarkt dan dat er zich terugtrokken: 200 duizend mensen kwamen beschikbaar voor een baan en gingen op zoek naar werk; omgekeerd verlieten 174 duizend werklozen de arbeidsmarkt. Per saldo is de omvang van de werkloosheid dus licht gedaald.⁹

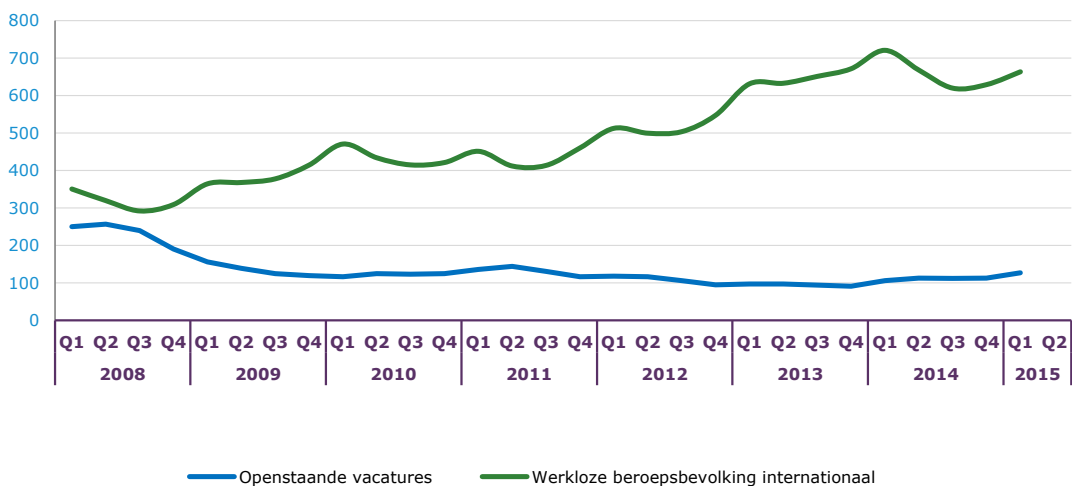
Figuur 1.11 Werkloze beroepsbevolking (na correctie voor seizoenseffecten) januari 2008 t/m april 2015, maandcijfers (internationale definitie, CBS)
X 1.000

Het verschil tussen het niet-benutte aanbod van arbeid (werkloosheid) en de openstaande vraag naar arbeid (openstaande vacatures) is weergegeven in figuur 1.12. Er zijn duidelijk meer werklozen dan dat er vacatures open staan. Naast dit kwantitatieve verschil zijn er ook kwalitatieve discrepanties: er is bijvoorbeeld veel vraag naar technisch personeel, terwijl de meeste werkzoekenden daar niet of onvoldoende voor gekwalificeerd zijn. De werkloosheid loopt de laatste kwartalen terug. Het aantal vacatures loopt op. Begin 2015 is het verschil tussen aantal werklozen en het aantal vacatures iets kleiner dan een jaar geleden. Echter de arbeidsmarkt blijft 'ruim': werkgevers hebben bij de vervulling van vacatures meestal de keuze uit vele kandidaten.

⁹ CBS, 'CBS: Herstel arbeidsmarkt zet door in lager tempo', 13 mei 2015.

Figuur 1.12 Werkloze beroepsbevolking (internationale definitie) en openstaande vacatures, eerste kwartaal 2008 t/m eerste kwartaal 2015 (x 1.000) (kwartaalgemiddelden)

2. Verwachtingen 2015

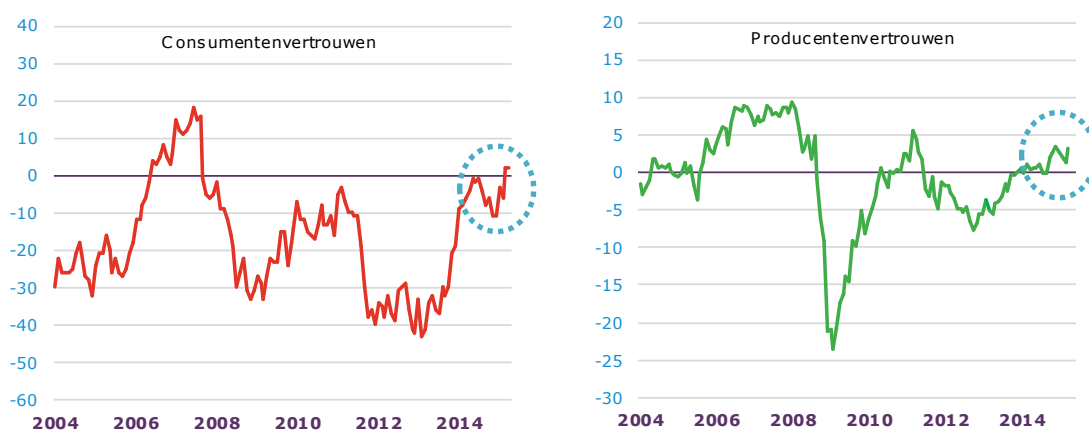
2.1. Vertrouwen producenten aanzienlijk toegenomen

Cruciaal voor de economie is het vertrouwen van consumenten en producenten. Optimistische consumenten doen meer en hogere uitgaven en bedrijven, die vertrouwen hebben, gaan vaker over tot investeringen. Het vertrouwen wordt door het CBS maandelijks bijgehouden. Deze vertrouwensindicatoren geven een eerste indruk in welke richting de economie zich naar verwachting gaat ontwikkelen. De economische ontwikkelingen zelf zijn *de* bepalende factor voor de arbeidsmarktontwikkelingen.

Het producentenvertrouwen (figuur 2.1, rechts) is de laatste zeven maanden onafgebroken positief en is in april gestegen naar 3,3: het aantal optimisten onder producenten overheerst steeds duidelijker. De verbetering van het producentenvertrouwen in april komt vooral doordat ondernemers veel positiever zijn over hun toekomstige productie.

De Product Managers Index (PMI) van het NEVI voor de industrie, geeft een gunstig beeld. De PMI wijst al lange tijd op een groei van het productievolume van de industriële bedrijven. Onderdeel van de PMI is de werkgelegenheidsindex. Deze wijst op een toename van het aantal banen.¹⁰

Figuur 2.1 Vertrouwen in de Nederlandse economie van consumenten (t/m april 2015; links) en van producenten (t/m april 2015; rechts) (CBS)

Toelichting:

- Als het cijfer boven de nullijn ligt, zijn de optimisten in de meerderheid
- Als het cijfer onder de nullijn ligt, zijn de pessimisten in de meerderheid
- Bijvoorbeeld 30% van de consumenten is optimistisch en 70% pessimistisch: vertrouwen is -40% (30%-70%)

Vertrouwen bij consumenten verbeterd

Het consumentenvertrouwen neigt naar neutraal en dat is veel beter dan in voorgaande jaren (figuur 2.1, links).

Bovendien hebben consumenten in het eerste kwartaal opnieuw meer besteed dan een jaar eerder. Consumenten gaven vooral meer uit aan meubels en elektrische apparaten. Aangezien het eerste kwartaal van dit jaar kouder was dan dat van vorig jaar verstookten ze ook meer gas dan een jaar eerder. Verder hebben consumenten meer besteed in de horeca.

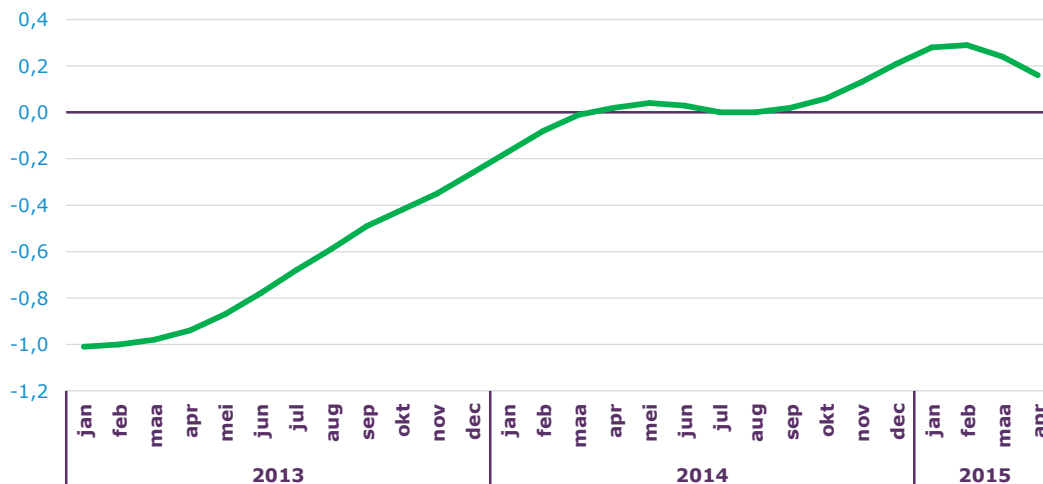
¹⁰ NEVI, 'Van Weele: Mooie groei PMI, inkopers kregen het in april aanmerkelijk drukker', 1 mei 2015.

Verwachte ontwikkeling van het aantal vacatures in het tweede kwartaal van 2015 is positief

In paragraaf 1.4 is de ontwikkeling van het aantal vacatures in het 1^e kwartaal van 2015 bekeken. Daaruit blijkt dat het aantal vacatures groeit. Voor de korte termijnontwikkeling van het aantal vacatures heeft het CBS een vacature-indicator. Deze indicator suggereert voor de komende tijd een oplopend aantal vacatures (figuur 2.2). Gemiddeld over 2014 stond de indicator rond de nul. Vanaf november is de indicator positief. De indicator wijst op een verdere verbetering van de vacaturemarkt. Vooral de bouwnijverheid en de industrie laten een opleving zien.

Figuur 2.2 Indicatie ontwikkeling vacatures

indicator boven de nullijn wijst op een groei van de vacatures

Box 2.1 CBS-Vacature indicator wijst op verdere groei van het aantal vacatures

De vacature-indicator geeft een indicatie voor de richting waarin de vacatures zich naar verwachting van de ondernemers zullen ontwikkelen. Hoe optimistischer de ondernemers gestemd zijn over de ontwikkeling van de vacatures, des te meer zal de waarde van de vacature-indicator boven de nullijn uitkomen en des te groter is de verwachting dat de vacatures zullen toenemen. De vacature-indicator kan een waarde hebben die varieert tussen de -3 en +3 procent.

De vacature-indicator die alle economische activiteiten omvat, is een rekenkundig gemiddelde van vacature-indicatoren van de industrie, de bouwnijverheid en de commerciële dienstverlening. Deze (deel) vacature-indicatoren zijn afgeleid uit verschillende variabelen van de maandelijkse conjunctuuronderzoeken die door het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Economisch Instituut voor de Bouw worden gehouden.

2.2. Groei economie en daling WW-uitkeringen in 2015

Het conjunctuurbeeld is volgens de Conjunctuurklok van het CBS in april 2015 iets beter dan in maart. Vanaf de zomer van 2013 tot het voorjaar van 2014 verbeterde de conjunctuur continu, sindsdien gaat de verbetering stapsgewijs. Het economisch herstel gaat traag, maar wel gestaag. Het zwaartepunt van de indicatoren in de Conjunctuurklok ligt diep in de fase van herstel.

De economische bureaus van drie grote Nederlandse banken, De Nederlandsche Bank en het CPB verwachten voor 2015 voortzetting van de groei van de economie. De meeste instituten verwachten voor 2015 praktisch een verdubbeling van de economische groei (tabel 2.1).

Leidend voor de planning van de overheid is de economische prognose van het Centraal Planbureau (CPB). Die gaat in haar Centraal Economisch Plan uit van een groei van de economie in 2015 met 1,7%. De economische instituten verwachten voor 2015 een daling van de werkloosheid ten opzichte van 2014; toen was de werkloosheid gemiddeld 7,4%.

Tabel 2.1 Groei economie en mutatie gemiddeld werkloosheidspercentage volgens de grote Nederlandse banken en het CPB voor 2015 (internationale werkloosheidsdefinitie)

	Economische groei (%)		Werkloosheids%		Bron
	2015	2015	2015	2015	
ABN Amro	1,80%	7,00%			Nederlandse economie in zicht, 22 april 2015
Rabobank	1,75%	6,75%			Conjunctuurbeeld, 6 mei 2015
ING	2,00%	7,00%			De Nederlandse economie, april 2015
CPB	1,70%	7,20%			Centraal Economisch Plan 2015, maart 2015
DNB	1,20%	6,60%			Economische ontwikkelingen en vooruitzichten, december 2014

*) gemiddeld jaarcijfer

Verwachte arbeidsmarktontwikkelingen UWV

Volgens de arbeidsmarktprognose van februari verwacht UWV met de aantrekkende economische groei in 2015 een verdere verbetering van de arbeidsmarkt.¹¹ Voor het eerst in jaren zal het aantal banen bij werkgevers groeien en zal het aantal vacatures net als in 2014 in vrijwel alle sectoren toenemen. Het aantal WW-uitkeringen neemt in 2015 af.

Begin juni verschijnt de nieuwe arbeidsmarktprognose van UWV. Dan wordt duidelijk wat de nieuwste macro-economische gegevens en de laatste ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor gevolgen hebben op het aantal WW-uitkeringen. In de nieuwe arbeidsmarktprognose wordt naast een landelijk overzicht, ook een regionaal en een sectoraal beeld geschetst.

---

¹¹ UWV, 'Landelijke Arbeidsmarktprognose 2015', 3 februari 2015.

Colofon

Uitgave

UWV
Afdeling Arbeidsmarktinformatie en -advies

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Tel. 020 687 1367

Redactie

Arie Vreeburg
Feike Reitsma

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2015

